NORAKSTS
Lieta Nr.A42667707
Lietvedības Nr.A1418-09/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2009.gada 11.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis O.Priedītis,

piedaloties pieteicējam *A.M.* un pieteicēja pārstāvim *A.B.*,
Baldones novada domes pārstāvei *A.L.*,

atklātā tiesas sēdē 2009.gada 20.oktobrī izskatīja administratīvo lietu Nr.A42667707 *A.M.* pieteikumā par Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvās komisijas 2006.gada 11.oktobra lēmuma Nr.D59-16/1 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 20.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.M.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums un ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2007.gada 4.decembra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42667707 par Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvās komisijas (turpmāk arī – atbildētāja) 2006.gada 11.oktobra lēmuma Nr.D59-16/1 (turpmāk arī – pārsūdzētais Lēmums) atcelšanu.

[2] No lietas materiāliem izriet, ka 2006.gada 20.jūlijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.4 par patvaļīgu atkāpšanos no zemes reformas īstenošanas, kura konstatēta pieteicējam patvaļīgi uzceļot zogu uz mājai „*/Nosaukums/*" piederošās zemes.

Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvā komisija 2006.gada 11.oktobrī, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, pieņēma lēmumu Nr.D59-16/1, ar kuru atzina pieteicēju par vainojamu Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 53.^{1}pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un piemēroja pieteicējam administratīvo sodu – naudas sodu Ls 25 apmērā.

[3] Nepiekrītot pārsūdzētajam Lēmumam, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, norādot, ka nesaņēma paziņojumu par administratīvās komisijas sēdi, līdz ar ko nebija zināms par tās norisi, kā arī atbildētāja pieteicējam nepaziņoja par lēmumu par soda naudas uzlikšanu – ne nosūtīja pieteicējam, ne arī kādā citā veidā pieteicēju informēja par pieņemto lēmumu.

[4] Atbildētājas – Baldones pilsētas ar lauku teritoriju pašvaldības, pusē pieaicinātā iestāde – Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvā komisija, tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka neatzīst pieteicēja pieteikumu, pamatojoties uz šādiem argumentiem:

[4.1] Par pamatu pārsūdzētā Lēmuma atcelšanai nevar kalpot pieteicēja apgalvojums, ka viņš nav saņēmis paziņojumu par administratīvās komisijas sēdes laiku un vietu, jo kā izriet atbildētājas lietai pievienotā dokumenta, tad pieteicējam par atkārtoto administratīvās komisijas sēdi paziņots ar ierakstītu vēstuli, kas pieteicējam nosūtīta 2006.gada 6.oktobrī, kvīts Nr.19.

[4.2] Par pamatu pārsūdzētā Lēmuma atcelšanai nevar kalpot apstāklis, ka pieteicējam pārsūdzētais Lēmums nav nosūtīts ierakstītā vēstulē, bet ar parasto pastu.

[4.3] Pieteicējs ir pārkāpis citu īpašnieku tiesības un ar savu rīcību traucējis šiem īpašniekiem valdīt, lietot nekustamo īpašumu „*/Nosaukums/*", tādējādi pārkāpjot Civillikuma 927., 1036. un 1038.pantu, kā arī LAPK 53.[1]pantā noteikto.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs un pieteicēja pārstāvis pieteikumu uzturēja, minot pieteikumā norādītos argumentus.

Baldones novada domes pārstāve tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu neatzina, minot rakstveida paskaidrojumā norādītos argumentus.

[6] Tiesas sēdē tika nopratināts liecinieks *E.S.*, kurš būdams brīdināts par krimināltatbildību par apzināti nepatiesu liecību došanu vai atteikšanos liecināt, liecināja, ka ar pieteicēju ir kaimiņi. Liecinieks norādīja, ka pieteicējs nav vērsies pie viņa, lai saskaņotu žoga izbūvi.

[7] 2009.gada 20.oktobra tiesas sēdē tika noteikts un tiesas sēdes protokolā ierakstīts, ka tiesas spriedums administratīvajā lietā Nr.A42667707 tiks sastādīts un būs pieejams 2009.gada 6.novembrī.

2009.gada 29.oktobrī lietas dalībniekiem nosūtīts paziņojums, ka sakarā ar tiesneša O.Priedīša darba nespēju sprieduma sastādīšanas laiks tiek pagarināts un spriedums administratīvajā lietā Nr.A42667707 tiks sastādīts 2009.gada 11.novembrī.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus kopumā, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[9] Tiesa konstatē šādus lietas faktiskos apstākļus:

[9.1] 2006.gada 20.jūlijā sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.4 par patvaļīgu atkāpšanos no zemes reformas īstenošanas, kura konstatēta pieteicējam patvaļīgi uzceļot zogu uz mājai „*/Nosaukums/*" piederošās zemes.

[9.2] Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvā komisija 2006.gada 11.oktobrī, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, pieņēma lēmumu Nr.D59-16/1 *(lietas 28.lapa)*, ar kuru atzina pieteicēju par vainojamu

LAPK 53.[1]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un piemēroja pieteicējam administratīvo sodu – naudas sodu Ls 25 apmērā.

[10] Tiesa konstatē, ka ar Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvā komisijas 2006.gada 11.oktobra lēmumu Nr.D59-16/1 pieteicējs saukts pie administratīvās atbildības par LAPK 53.[1]pantā paredzēto pārkāpumu, kas, atbildētājas ieskatā, izpaudās kā patvaļīga žoga uzcelšana uz mājai „*/Nosaukums/*" piederošās zemes.

LAPK 53.[1]panta pirmā daļa (redakcijā, kas bija spēkā pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanas laikā), noteica, ka par prettiesisku darbību vai bezdarbību, kas ierobežo personu tiesības realizēt zemes lietošanas vai zemes īpašuma tiesības, – uzliek naudas sodu personām līdz simt latiem un zemes komisiju amatpersonām - līdz divsimt latiem.

[11] Saskaņā ar LAPK 9.pantu par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Savukārt LAPK 210.panta pirmā daļa paredz pašvaldību administratīvo komisiju tiesības izskatīt LAPK 53.[1]pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu lietas.

Ņemot vērā, ka Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvā komisijas 2006.gada 11.oktobra lēmums Nr.D59-16/1 ir administratīvais akts, iestādei tā pieņemšanā bija pienākums ievērot Administratīvā procesa likuma 67.pantu, kas nosaka administratīvā akta formu un sastāvdaļas. Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.pantam iestādei administratīvā akta pamatojumā jānorāda šī akta pamatojums. Administratīvā akta pamatojums nozīmē faktisko un tiesisko apstākļu, kā arī lietderības apsvērumu norādi administratīvajā aktā *(Briede J., Administratīvā akta forma un sastāvdaļas. Jurista Vārds, 2004.gada 17.februāris, Nr.6)*.

[12] Kā norādīts tiesību teorijā, „Ja administratīvo aktu, kad pamatojums ir nepieciešams, izdod bez pamatojuma, tas ir kļūdains no materiālo tiesību viedokļa, jo satur konstitucionālo tiesību pārkāpumu. (...) Iestāde pārkāpj pamatojuma pienākumu, ja pamatojumā norāda tikai likuma tekstu vai abstraktus formulējumus, nepaskaidrojot, kā tie attiecas uz konkrēto gadījumu" *(Administratīvais process: likums, prakse un komentāri. Rakstu krājums. Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2005.g., 178.lpp.)*.

Tiesa norāda - lai izvērtētu, vai pieteicēja darbībās ir konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs, atbildība par ko paredzēta LAPK 53.[1]pantā, nepieciešams konstatēt papildus tiesību normas esamību, jo šajā LAPK panta iekļautā dispozīcija ir veidota kā atsauces norma – tās saturs ir atklājams caur citām tiesību normām, kurās ir noteikts pieprasītais personas uzvedības modelis. Pretējā gadījumā nav iespējams izdarīt secinājumu par vienu no

administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmēm - pārkāpuma objektīvo pusi. Kā norādīts tiesību teorijā, „objektīvā puse raksturo to, kā izdarīts dotais tiesībpārkāpums" *(Načisčionis J., Administratīvās tiesības. Rīga, 2003.g., 242.lpp.).*

[13] Izvērtējot pārsūdzēto Lēmumu, tiesa konstatē, ka tajā nav dota nekāda veida atsauce uz citu tiesību normu, ka vien uz LAPK 53.[1]pantu, citām lietvedību regulējošām LAPK un Administratīvā procesa likuma normām. Atbildētāja nav spējusi konstatē, kāda cita normatīvā akta prasību, kuru ar savu darbību pieteicējs būtu pārkāpis, līdz ar to nav analizēta pieteicēja darbību kopuma atbilstība vai neatbilstība kādai normatīvā akta prasībai.

2005.gada 1.marta spriedumā lietā Nr.SKA - 42 LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments norādījis – *„pirms (iestāde) pieņem lēmumu, tai jākonstatē tādi faktiskie apstākļi, kas atbilst tiesību normā noteiktajam tiesiskajam sastāvam, un šie faktiskie apstākļi arī jānorāda administratīvajā aktā."* (sprieduma 10.1.punkts). Konkrētajā gadījumā pārsūdzētajā Lēmumā konstatētais faktiskais apstāklis – žoga būvniecība, pats par sevi neatbilst LAPK 53.[1]pantā paredzētajām darbībām zemes reformas ietvaros.

Turklāt, kā secināts tiesību teorijā, „administratīvajam aktam ir jāsatur norāde uz procesā tieši vai netieši piemērojamām tiesību normām. Materiālo tiesību normas ir normas, kas nosaka tiesisko attiecību subjektu tiesības un pienākumus" *(Administratīvais process: likums, prakse un komentāri. Rakstu krājums. Rīga, Latvijas Vēstnesis, 2005.g., 174.lpp.)*. LAPK 53.[1]pants nenosaka personu tiesības vai pienākumus, bet vienīgi sekas, kas iestājas par citā tiesību normā paredzētu pienākumu (tiesību īstenošanas kārtības) neievērošanu. Kā jau tiesa norādīja, šāda tiesību norma ir piemērojama nevis atrauti, bet vienīgi kopsakarā ar vēl citu materiālo tiesību normu. Pretējā gadījumā iespējams nonākt pie netaisnīga rezultāta, jo nav iespējams konstatēt, konkrēti kādu likuma normu adresāts ir pārkāpis un vai šāds pārkāpums vispār ir noticis.

[14] Saskaņā ar LAPK 7.panta pirmo daļu nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā.

Saskaņā ar LAPK 272.pantu institūcijai, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Administratīvā pārkāpuma sastāvu veido administratīvā pārkāpuma objekts, objektīvā puse, subjekts un subjektīvā puse. Ja kaut viena no administratīvā pārkāpuma sastāvu veidojošajām pazīmēm iztrūkst, atzīstams, ka nodarījumā (personas darbībās) nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Izvērtējot kopsakarā visu iepriekš minēto, tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā pieteicēja darbībās nav konstatējams viens no administratīvā pārkāpuma sastāva obligātiem elementiem – nav iespējams izdarīt secinājumu par pārkāpuma objektīvo pusi. Līdz ar to secināms, ka pieteicēja nodarījumā nav konstatējams LAPK 53.[1]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs.

[15] Saskaņā ar LAPK 239.panta 1.punktu lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Ņemot vērā, ka pieteicējas darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs atbilstoši LAPK 53.[1]pantam, Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvās komisijas 2006.gada 11.oktobra lēmums Nr.D59-16/1 ir atzīstams par prettiesisku un atceļams, savukārt lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

[16] Konstatējot, ka Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvās komisijas 2006.gada 11.oktobra lēmums Nr.D59-16/1 ir prettiesisks tā iemesla dēļ, ka nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs atbilstoši LAPK 53.[1]pantam, tiesa atzīst, ka procesuālās ekonomijas nolūkos nav nepieciešams vērtēt lietas dalībnieku izteiktos argumentus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz LAPK 239.panta 1.punktu, 286.panta pirmās daļas 3.punktu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt *A.M.* pieteikumu.

Atcelt Baldones pilsētas ar lauku teritoriju domes Administratīvās komisijas 2006.gada 11.oktobra lēmumu Nr.D59-16/1 ar tā pieņemšanas dienu un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis O.Priedītis